

Παραθέτουμε την άποψη του γεωπόνου Γιώργου Κωστελένου ενός «ψαγμένου» και εξειδικευμένου επιστήμονα και ταυτόχρονα σοβαρού και σύγχρονου φυτωριούχου

Σήμερα, μετά από 66 χρόνια, 1948-2014, βρισκόμαστε στο λυπηρό σημείο να αναγράφονται στον «Εθνικό κατάλογο» λιγότερες από τις μισές από τις 90 αυτόχθονες ποικιλίες ελιάς που έχουν βρεθεί μέχρι τώρα στην Ελλάδα. Με άλλα λόγια το Ελληνικό γενετικό υλικό ελιάς, λόγω έλλειψης στρατηγικού σχεδιασμού αλλά και αδιαφορίας, παραμένει αχαρτογράφητο, αίολο και εκτεθειμένο σε κλοπή.

Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί η «Κορωνέικη», η πλέον γνωστή ελληνική ποικιλία ελιάς και συνάμα ναυαρχίδα της ελληνικής ελαιοπαραγωγής, η οποία πατενταρίστηκε (US PP18,599 P3) με τη μορφή «άκρως αμφισβητήσιμου κλώνου» στις **18 Μαρτίου του 2008** στις ΗΠΑ και σήμερα διαφημίζεται και πωλείται, με τη νέα της εμπορική ονομασία, σε όλο τον κόσμο από ξένα φυτώρια. (Για το θέμα αυτό έχει ενημερωθεί επίσημα και το Υπουργείο Γεωργίας, αλλά δε γνωρίζω να έχουν ληφθεί κάποια μέτρα).

Η έλλειψη δημιουργίας νέου αξιόλογου «γενετικού υλικού» ελιάς, αλλά και η αδράνεια προστασίας των αυτοχθόνων ελληνικών ποικιλιών, καθιστά ορατό τον κίνδυνο μακροπρόθεσμα η χώρα μας όχι μόνο να μην μπορεί να εξαγάγει πολλαπλασιαστικό υλικό, αλλά να βρεθεί και εξαρτημένη από φυτωριακά κέντρα του εξωτερικού, τόσο μέσω των πατενταρισμένων ποικιλιών αλλά και λόγω ανεπαρκών προδιαγραφών των εγχώρια παραγόμενων δενδρυλλίων.

Σήμερα που προοδευτικά όλο και περισσότερες ποικιλίες ελιάς, καρποφόρων δένδρων, λαχανοκομικών και καλλωπιστικών φυτών καλύπτονται με «πατέντες» και «δικαιώματα παραγωγής» ποιοί μπορεί να είναι το ουσιαστικό όφελος της ύπαρξης υγιούς και κατάλληλου πολλαπλασιαστικού υλικού για τους αγρότες όταν έχει αποκλειστεί ένα μεγάλο μέρος του εγχώριου γενετικού υλικού; Όταν οι αγρότες μας δε θα έχουν ελεύθερα διαθέσιμο αξιόλογο εγχώριο γενετικό υλικό;

Σε μία σύγχρονη γεωργία, το κόστος παραγωγής του υγιούς και κατάλληλου πολλαπλασιαστικού υλικού θα έχει προοδευτικά όλο και μικρότερη βαρύτητα σε σχέση με το «άυλο» κόστος, εκείνο της δημιουργίας και της εκμετάλ-

λευσης των νέων πατενταρισμένων ποικιλιών.

Χρειαζόμαστε λοιπόν από την πλευρά της πολιτείας πρώτα τη χάραξη μιας μακρόπνοης «εθνικής αγροτικής πολιτικής», μετά «βούληση» να εφαρμοστούν όλα όσα αποφασίστηκαν και τέλος ειδικούς επιστήμονες με «επιστημονική επάρκεια» που θα θεσμοθετούν και θα παρακολουθούν την εφαρμογή της.

Τα θέματα αυτά θα πρέπει να τα χειρίζονται τεχνοκράτες εξειδικευμένοι στο πολλαπλασιαστικό υλικό, διότι η κατάσταση, τουλάχιστον όσο αφορά το πολλαπλασιαστικό υλικό ελιάς, είναι τραγική.

Με την ισχύουσα νομοθεσία, τουλάχιστον όσο αφορά την ελιά, δεν επιτρέπεται να παράγονται στην Ελλάδα έρριζα μοσχεύματα ή δενδρύλλια ελιάς προς εξαγωγή ποιότητας ανώτερης της CAC, όπως αυτά που ζητούνται διεθνώς και παράγουν οι ανταγωνιστές μας Ιταλοί, Ισπανοί, Ισραηλινοί κ.λπ., όχι γιατί δεν μπορούμε, αλλά γιατί κάποιες επιτροπές το αποφάσισαν χωρίς να ρωτήσουν κανέναν.

Σκοπός των κρατικών λειτουργιών δεν είναι να παριστάνουν ή να γίνονται τιμωροί κλείνοντας άμεσα ή έμμεσα φυτωριακές μονάδες, αλλά να τις βοηθούν να βρουν το δρόμο τους χωρίς να τις καταστρέφουν. Αυτό είναι το δύσκολο. Διότι κλείνοντας τη μία φυτωριακή μονάδα, κλείνοντας την άλλη, στο τέλος όλοι οι μισθοί θα καταλήξουν να είναι μισθοί «ανατολικής Ευρώπης».

Τα ελληνικά φυτώρια επίσης θα πρέπει, πρώτα απ' όλα, να αποκτήσουν ένα κρίσιμο μέγεθος, μία κρίσιμη υλικοτεχνική υποδομή και ένα κρίσιμο επιστημονικό υπόβαθρο για να μπορούν να σταθούν επάξια διεθνώς και να είναι ανταγωνιστικά σε σχέση με εκείνα του εξωτερικού.

Η μέση σημερινή δυναμικότητα των ελληνικών φυτωρίων ελιάς μπορεί να χαρακτηριστεί από «πολύ μικρή» έως «μικρή». Σε σύγκριση με εκείνα του εξωτερικού τα ελληνικά φυτώρια δεν μπορούν να θεωρηθούν ούτε καν μεσαίου μεγέθους. Ενώ λοιπόν για την ελληνική πραγματικότητα μεγάλες δυναμικότητες παραγωγής θεωρούνται τα 50.000 ή τα 100.000 δενδρύλλια ελιάς το χρόνο, στο εξωτερικό υπάρχουν φυτώρια ελιάς

που με άνεση μπορούν να παράξουν ή παράγουν εκατομμύρια ή δεκάδες εκατομμύρια δενδρύλλια το χρόνο.

Λογικό λοιπόν είναι τα ελληνικά φυτώρια ελιάς με τις μικρές δυναμικότητες παραγωγής, τις παλαιού συνήθως τύπου υποδομές και τις παλαιές αντιλήψεις να μην μπορούν να στεριώσουν εξαγωγική δραστηριότητα. Αν σε όλα αυτά συνυπολογίσουμε και την αδυναμία συνεννόησης των φυτωριούχων μεταξύ τους, όπως αυτή προκύπτει από την πλήρη ανομοιομορφία του παραγόμενου πολλαπλασιαστικού υλικού ελιάς, όπου ο καθένας φυτωριούχος παράγει χωρίς στοιχειώδεις προδιαγραφές ότι θέλει, όπως θέλει και όπου θέλει, τότε η κατάσταση γίνεται ακόμα χειρότερη.

Όταν σε όλο τον κόσμο οι φυτωριούχοι ελιάς κοιτάζοντας μπροστά, συνεργάζονται, ερευνούν, χτίζουν σύγχρονες εγκαταστάσεις κ.α., εμείς συνεχίζουμε να κοιτάζουμε πίσω. Η

το σύνολο της επένδυσης φτάνει τα 600.000 € με 800.000 €, χωρίς να συνυπολογιστούν ούτε η αξία της γης, ούτε το κόστος της «γνώσης» που συχνά υπερβαίνει τα 100.000 €.

Τέτοιου μεγέθους παραγωγές είναι πολύ μεγάλες για μια μικρή αγορά σαν την ελληνική, ιδιαίτερα τώρα που βυθίζεται σε κρίση, αλλά και τα χρηματικά ποσά πολύ μεγάλα για ένα φυτωριούχο που πρώτα θα πρέπει να τα επενδύσει και μετά να περιμένει να τα πάρει πίσω από εξαγωγές.

Οι περισσότεροι έλληνες φυτωριούχοι ελιάς ή τουλάχιστον πάρα πολλοί από αυτούς θέλουν να συνεχίσουν να πορεύονται όπως πορεύονταν τα προηγούμενα χρόνια, σαν να μην έχει συμβεί τίποτα, προσπαθώντας άλλοι να πάρουν καμιά αντιπροσωπία και άλλοι καμιά πατέντα ποικιλίας από εταιρίες και φυτώρια του εξωτερικού για να βγαίνει ένα καλό μεροκάματο.

Ας μην ξεχνάμε όσα επισήμαναν ήδη από το 1935 ο Αρί-

ποιότητα του παραγόμενου πολλαπλασιαστικού υλικού ελιάς στην Ελλάδα περιορίζεται και εξαντλείται, όπως γράφει και ο Νικόλαος Λύχνος ήδη από το 1949, σε «επαναλαμβανόμενες και επεκτεινόμενες θεωρίες» ως προς το ποιά δενδρύλλια ελιάς είναι καλύτερα. Εκείνα από μόσχευμα ή εμβολιασμένα.

Όταν οι φυτωριούχοι ελιάς ζητάνε και θέλουν σύγχρονη παραγωγή υγιούς και κατάλληλου πολλαπλασιαστικού υλικού οι ίδιοι δεν επενδύουν ούτε σε μόρφωση, ούτε σε έρευνα, ούτε σε σύγχρονες εγκαταστάσεις και υποδομές. Το 95% των δενδρυλλίων ελιάς που παράγονται στην Ελλάδα είναι εκτός των διεθνών προδιαγραφών. Τα υποστρώματα ανάπτυξης που χρησιμοποιούνται περιέχουν έδαφος. Τα δενδρύλλια αναπτύσσονται σε σακούλες. Πολλές φορές οι σακούλες αυτές είναι θαμμένες σε βραγιές μέσα στο χώμα όπου και ποτίζονται με κατάκλυση. Τέλος τα παραγόμενα δενδρύλλια είναι πολύ μεγάλα σε μέγεθος και προπάντων σταυρωμένα γιατί έτσι τα θέλει η ελληνική αγορά κ.α.

Έχουμε μείνει πίσω τεχνολογικά!!! Χάνουμε το παιχνίδι!!!

Ένα σύγχρονο ριζωτήριο, που θα μπορούσε να παράγει 1.000.000 περίπου έρριζα μοσχεύματα ελιάς το χρόνο, κοστίζει σε σημερινές τιμές τουλάχιστον 200.000 με 300.000 €, ανάλογα με τα υλικά κατασκευής του. Επιπλέον 400.000 € με 500.000 € χρειάζονται για θερμοκήπια ανάπτυξης των ερριζών μοσχευμάτων σε μικρά δενδρύλλια ελιάς διεθνών προδιαγραφών. Έτσι

σταρχος Αβραμίδης και ο Λουκάς Ρούφος όταν ο μεν πρώτος έγραφε ότι:

«Η Ελλάς είναι η μόνη εξ όλων των άλλων χωρών, η οποία αμέλησεν εγκληματικώς μέχρι σήμερα να οργανώσει το εξωτερικόν της εμπόριον...» και την παραγωγή της θα πρόσθετα εγώ.

«...υπογραμμίζομεν συνεχίζει ότι μόνον ημείς δεν επράξαμεν το εν προκειμένω καθήκον μας, ουχί επειδή μας απέλιπεν ο κατάλληλος χρόνος, αλλά διότι δεν ηθελήσαμεν να οργανωθώμεν..., επί ανυπολογίστω ζημία των οικονομικών συμφερόντων του τόπου.»

και ο δεύτερος προφητικά ότι:

«...διότι φρονώ πράγματι ότι εάν τώρα δεν επωφεληθώμεν να οργανώσωμεν, εν τάχει, ό,τι μένει ανοργάνωτον εις την οικονομικήν ζωήν της χώρας (και είναι δυστυχώς πολλά), δεν θα τα οργανώσωμεν ποτέ. Προχωρούντες δε την μοιραίαν και τυχαίαν οδόν, θα καταλήξωμεν, φυτοζωούντες, να περιπέσωμεν εις κατωτέραν μοίραν πολιτισμού, εν συγκρίσει προς τους γείτονάς μας, τουθ' όπερ θα αποβή ασφαλής προάγγελος εθνικών ακρωτηριασμών.»

Με αυτήν την οπτική και οι δύο δικαιώθηκαν, διότι το πατεντάρισμα της «Κορωνέικης» από τους ξένους στην Αμερική είναι «Εθνικός Ακρωτηριασμός».

Γιώργος Κωστελένος Γεωπόνος